

Haberler > Yazarlar > Taha AKYOL > Özgürlük neye yarar?

Taha Akyol

Özgürlük neye yarar?

29 Mayıs 2017

Yazdır Yazı Tipi

DÜŞÜNCE özgürlüğünü yüksek felsefi değerlerle anlatmak yerine, bizim toplumda pratik faydalarıyla anlatmak gerekiyor.

Zira “düşünce”yi başlı başına yüksek bir değer olarak görmekten ziyade, “araç” olarak gören siyasi gelenek bizde köklü ve güçlüdür.

İktidara gelenler “**düşünce**” değil “**itaat**” istiyor.

Kadro dergisini, Akın gazetesini yani Kemalizmin sol ve liberal yorumlarını bile Kemalist iktidar yasaklamıştı.

Dün böyleydi, bugün de böyle. Üstelik geçen üç çeyrek asırda insanlığın hürriyet ufukları fevkalade genişlemiş olmasına rağmen!

NİYET OKUMA DEVRİ

Cumhuriyet ve Sözcü gazetelerine yönelik tutuklamalar için gösterilen gerekçeleri... Hele de geçmişte birlikte çalıştığım Kadri Gürsel ve Murat Sabuncu gibi gazetecilerin aylarca tutuklu kalmasını anlamak mümkün değildir.

FETÖ'nün, zamanında legal olan ve iktidar sözcülerinin de bol bol görüldüğü yayın organlarında profesyonel yazarlık yapmış, görüş açıklamış meslektaşlarımız: Ahmet ve Mehmet Altan, Nazlı Ilıcak, Şahin Alpay, Ali Bulaç, Mümtazer Türköne gibi isimler hâlâ tutuklu.

Yazılarında sürekli muhalefet etmiş olmalarına darbe için zemin hazırlamak veya örgüte yardım etmek gibi **“niyet”**ler yapıştırılıyor.

Telif hakkı Sedat Ergin'e ait olan **“niyet okuyup gazeteci tutuklamak”** kavramı, ileride tarih yazıldığında sanırım bu dönemin adı olacaktır.

HUKUK NE DİYOR?

Hoşa gitmeyen yazı ve haberleri toplayıp **“örgüte yardım, darbeye destek”** falan gibi niyetler okuyarak müebbet hapislik suçlar çıkarılabilir mi?

AYM'nın cevabı şöyle:

“Tutuklama kararlarında yüklenen suçlara ilişkin olarak mevcut delil durumunun tutuklama için yeterli olduğu belirtilmiş ise de anılan haberler dışında somut herhangi bir delilden bahsedilmemiştir... Tutuklama insan hakları ihlalidir.” (Başvuru No. 2015/18567)

AYM'nin birçok kararında yazı ve haberlerden oluşan dosyalarla örgüt, casusluk, darbe gibi suçlar yüklenemeyeceği belirtilir. Bu suçlar başka somut deliller gerektirir.

Dahası, AİHM'nin Nedim Şener ve Ahmet Şık kararına göre, gazetecinin tutuklanması, **“haber ve yazıların içeriğinden bağımsız olarak, ayrıca ifade ve basın özgürlüklerine yönelik bir müdahaledir.”**

Türkiye'de son yıllarda bu müdahaleler gittikçe artıyor.

GAZETECİLİK İMTİYAZ MI?

Niye basın özgürlüğü bu kadar öncelikli ve önemli? Gazeteciler imtiyazlı mı?

AİHM ve AYM içtihatlarında sıkça tekrarlanan felsefi prensip şudur:

“Birey özgün kişiliğini, düşüncelerini serbestçe ifade edebildiği ve tartışabildiği bir ortamda gerçekleştirebilir.” (B. No: 2013/2602)

Şimdi vicdanlarımıza soralım:

Türkiye **“özgün kişilik”** sahibi insanlar ülkesi mi olsun, sürüleşmiş insanlar ülkesi mi?

Ona göre akademik özgürlük, ona göre atıf indekslerinde bilimsel yayın sayısı, ona göre teknoloji, ona göre refah ve bu coğrafyada ona göre milli güç!

Basın hürriyeti imtiyaz değildir, gelişmişlik göstergesidir.

Sadece bu değil... Lingsens/Avusturya davasında AİHM diyor ki:

“Demokratik bir sistemde, kamu gücünü elinde bulunduranların yetkilerini hukuki sınırlar içinde kullanmalarını sağlamak açısından basın ve kamuoyu denetimi en az idari ve yargısal denetim kadar etkili bir rol oynamakta ve önem taşımaktadır.”(B. No: 9815/82)

Demek ki, basın ve yayın hürriyeti demek aynı zamanda kamusal denetim demektir!

Ama bizde gazetecilikten tutuklama yok, onlar terörist falan!

Bu inandırıcı olmaz çünkü mesela Mısır’da da benzer gerekçelerle gazeteci tutukluyorlar.

Ölçü, evrensel hukuktaki özgürlük tanımıdır. Namık Kemal’den beri arıyoruz.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş